

**ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ**

НАУКОВО-ТЕХНІЧНА БІБЛІОТЕКА

Трагедія незнищенної волі

**(ДО ДНЯ ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ
ПОЛІТИЧНИХ РЕПРЕСІЙ В УКРАЇНІ)**

**Івано-Франківськ
2018**

*«Гранітні обеліски, як медузи,
Повзли, повзли і вибилися з сил.
На цвинтарі розстріляних ілюзій
Уже немає місця для могил.
Мільярди вір – зариті у чорнозем,
Мільярди щасть – розвіяні у прах...»*

В. Симоненко

Міністерство освіти і науки України

**ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ**

НАУКОВО-ТЕХНІЧНА БІБЛІОТЕКА
ВІДДІЛ БІБЛІОГРАФІЇ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ФОНДІВ

Трагедія незнищенної волі

**(ДО ДНЯ ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ
ПОЛІТИЧНИХ РЕПРЕСІЙ В УКРАЇНІ)**

Бібліографічний рекомендаційний список літератури

**Івано-Франківськ
2018**

**УДК 94(477)''1921/1939''
Т65**

Укладач : Н. В. Вільчинська

Редактор : Л. М. Локотош

Відповідальна

за випуск : Я. А. Пилип

Трагедія незнищеної волі : (до Дня пам'яті жертв політичних репресій в Україні) : бібліогр. рек. список літ. / [уклад. В. Н. Вільчинська ; ред. Л. М. Локотош]. – Івано-Франківськ : НТБ ІФНТУНГ, 2018. – 21 с.

Бібліографічний список рекомендованої літератури репрезентує книги та статті періодичних видань з фонду науково-технічної бібліотеки, в яких відображені події в Україні під час політичних репресій 1937-1938 рр.

Дане видання буде цікавим всім, хто хоче глибше познайомитися з новітньою історією України ХХ століття.

**УДК 94(477)''1921/1939''
Т65**

**Науково-технічна бібліотека
ІФНТУНГ, 2018**

Зміст

<i>Від упорядника.....</i>	<i>6</i>
<i>1”Великий терор” 1937-1938 рр.</i>	<i>7</i>
<i>2 Операція “Вісла”.....</i>	<i>14</i>
<i>3 Ми пам’ятаємо, ми не забудемо!</i>	<i>16</i>
<i>4. Репресовані посмертно.....</i>	<i>17</i>

Від упорядника

День пам'яті жертв політичних репресій встановлено згідно з Указом Президента від 21 травня 2007 року з метою належного вшанування пам'яті жертв політичних репресій, привернення уваги суспільства до трагічних подій в історії України, викликаних насильницьким впровадженням комуністичної ідеології, відродження національної пам'яті, утвердження нетерпимості до будь-яких проявів насильства проти людства. Точну кількість жертв тоталітарного режиму досі визначити неможливо. Деякі фахівці вважають, що за період від початку 20-х і до кінця 80-х років ХХ століття, тобто за час правління більшовицько-комуністичного режиму, в Україні було заарештовано майже 1,5 мільйона осіб. Велику кількість із них було розстріляно, інші пройшли тюрми, заслання, вислання, каторгу, табори, примусово побували в психіатричних закладах.

Терор і репресії зачепили майже всі верстви українського населення: науковців, політиків, військових, священників, представників культури, селянство. Особливо жорстокі репресії чинились сталінським режимом та його провідниками в Україні у 30-х роках.

Науково-технічна бібліотека Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу пропонує читацькій аудиторії бібліографічний список рекомендованої літератури, в якому відображені події в Україні під час політичних репресій 1937-1938 рр.

Матеріали видання згруповані в чотирьох розділах, в межах кожного розділу – в алфавітному порядку авторів та назв.

При упорядкуванні списку були використані книги та статті періодичних видань з фонду науково-технічної бібліотеки.

Бібліографічний список рекомендованої літератури буде цікавим всім, хто хоче глибше познайомитися з новітньою історією України ХХ століття.

”Великий терор” 1937-1938 рр.

1. 94(477) "1917/1991" (094)	Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедури реабілітації жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років : Закон України від 13 берез. 2018 р. № 2325 // <i>Голос України</i> . – 2018. – 4 трав. – № 82. – С. 10-11.
2. 67.9(4УКР) 401.12-32	Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років : Закон України від 9 квіт. 2015 р. № 316 // <i>Голос України</i> . – 2015. - 20 трав. – № 87. – С. 16-17.
3. 63.3(4УКР) 622	Про розсекречення, оприлюднення та вивчення архівних документів, пов'язаних з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні : Указ Президента України від 23.01.09 р. №37 // <i>Уряд. кур'єр</i> . – 2009. - 29 січ. – № 15. – С. 9.
4. 94(477.86) A85	Арсенич П. Галичани - жертви більшовицького режиму / П. Арсенич. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2006. – 72 с.

5.	63.3(4УКР-4ІВА)	Арсенич П. Червоний терор : [злочини комуніст. режиму проти галичан (1920-1941 рр.)] / П. Арсенич // Галичина. – 2009. - 17-23 верес. – № 137-138. – С. 1, 5.
6.	63.3(4УКР-4ІВА)	Бакала В. Прикарпатська Биківня : [про жертви репресій НКВС, вчинених в Дем`ян. Лазі] / В. Бакала // Зах. кур'єр. – 2013. - 31 жовт. – № 44.
7.	94(477) Б91	Бурнашов Г. Злочини більшовизму / Г. Бурнашов. – істор. вид. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2001. – 184 с.
8.	63.3(4УКР)	Верменич Я. В. Теоретичні засади дослідження політичних репресій у Радянській Україні: соціальні, етнічні, регіональні аспекти / Я. В. Верменич // Укр. іст. журн. – 2012. – № 5. – С. 109-119.
9.	66.71(4УКР) В85	Всеукраїнське товариство політичних в'язнів і репресованих: історія створення та діяльність / упоряд. Є. Пронюк. – Київ : Укр. Центр дух. культури, 2007. – 680 с.

10.	94(477) В85	Всеукраїнський конгрес з оцінки злочинів комунізму в Україні : матер. наук.-практ. конф. / ред. С. В. Неділько. – Київ : Укр. Видав. Спілка, 2001. – 98 с.
11.	94(477) В99	В'ятрович В. В. Історія з грифом "Секретно" / В. В. В'ятрович. – 2-ге вид. – Львів : Часопис, 2013. – 328 с.
12.	67.2 (4УКР)	Гвоздь М. 1930- ті роки: українська мова в добу великого терору / М. Гвоздь // Укр. слово. – 2006. - 11 жовт. – № 41. – С.12.
13.	94(477)	Дані про кількість репресованих в Україні у 1939 році // Україна в ХХ столітті (1900-2000) / А. Г. Слюсаренко, В. І. Гусєв, В. Ю. Король та ін. – Київ : Вища шк., 2000. – С. 125.
14.	94(477)"1937-1938"	До 80-х роковин "Великого терору в Україні" // Чумац. шлях. – 2017. – № 2. – С. 2-4.
15.	94(477) Д58	Довідник-путівник до експозиції "Забуттю не підлягає" - хроніка комуністичної інквізиції в Україні 1917-1991. – Київ : Меморіал, 2003. – 90 с.
16.	930.2:[098.1:351.751.5](477)	Дояр Л. Практика заборони книжок в УСРР (1919-1937 рр.): історіографічний аспект / Л. Дояр // Вісн. Кн. палати. – 2018. – № 1. – С. 49-52.

17.	63.3 (4УКР) 622	Дорошко М. Комуністичний терор 1930-х років у Радянській Україні: причини і наслідки / М. Дорошко // Персонал. – 2007. – № 1. – С. 6-8.
18.	63.3 (4УКР-4ІВА)	Дорошенко Г. Пам'ятник жертвам депортації / Г. Дорошенко // Зах. кур'єр. – 2010. – 21 жовт. – № 42. – С. 15.
19.	94(477) К83	Кров українська, кров польська... Трагедія Холмщини та Підляшшя в роках 1938-1948 у спогадах / упоряд М. Іваник. – Торонто-Львів : Львів. політехніка, 2014. – Т. 2 : Спогади. – 392 с. : іл.
20.	94(477) З-11	З аудиторії - за колючі дроти : спогади студентів чернівецьких вузів, репресованих тоталітарною системою / упоряд. С. Далавурак. – Чернівці : Рута, 1995. – 164 с.
21.	94(477) З-11	З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ : наук. і док. журн. / ред. О. Рубльов. – Київ-Харків : Права людини, 2009. – № 1(32). – 304 с.

22.	63.3 (4УКР) 623	Кучерепа М. М. Польща та Україна у тридцятих - сорокових роках ХХ століття : рецензія / М. М. Кучерепа // Укр. іст. журн. – 2012. – № 2. – С. 208-210.
23.	069(477.86)	Лазоришин І. "Свідки відродження", а не "сторожі гробів" : [про створення "Музею депортацій українців" у с. Брошневі-Осаді] / І. Лазоришин // Галичина. – 2018. - 31 лип. – № 66. – С. 7.
24.	94(477)	Масові репресії // Новітня історія України (1900-2000) / А. Г. Слюсаренко, В. І. Гусєв, В. П. Дрожжин та ін. – Київ : Вища шк., 2000. – С. 273.
25.	63.3 (4УКР) 623	Масові репресії // Історія України : навч. посіб. / М. В. Лазарович. – Київ : Знання, 2008. – С. 462-464.
26.	83.3 (4УКР)6	Мащенко С. Сталінський тоталітарний режим очима Олександра Довженка / С. Мащенко // Культура і життя. – 2006. - 10 трав. – № 19. - 20. – С. 7.
27.	67.3 (4УКР)	Місінкевич Л. Л. Реабілітація жертв політичних репресій періоду хрущовської "відлиги" / Л. Л. Місінкевич // Університет. наук. записки. – 2010. – № 2. – С. 6-17.

28.	63.3 (4УКР) 623	Нікольський В. М. Соціальний склад репресованих в Україні у 1937 р. / В. М. Нікольський // Укр. іст. журн. – 2005. – № 2. – С. 141-161.
29.	94(477)	Політичні процеси та масові репресії 30-х років // Нариси з історії суспільних рухів і політичних партій в Україні (XIX-XX ст.) / ред. Я. Й. Малик. – Львів : Світ, 2001. – С. 144-147.
30.	63.3(4УКР)	Рагра Е. В недобрий путь: [переселение поляков, немцев, чехов с запада на восток Украины] / Е. Рагра // Корреспондент. – 2014. – № 12. – С. 48-51.
31.	84(4РОС)6 Р75	Росин В. Ю. Изъято при аресте: повесть о неизвестн. фактах деятельности НКВД Украины / В. Ю. Росин. – Киев : Укр. письменник, 1992.–159 с.
32.	63.3(4УКР)6	Симчич М. По кому подзвін, або Репресії за національною ознакою / М. Симчич // Укр. слово. – 2007. - 28 листоп. – № 48. – С. 6-7.
33.	63.3(4УКР-4ІВА)	Скаврон Б. Жертви великого переселення : [виселення українців із Польщі] / Б. Скаврон // Галиц. кореспондент. – 2010. - 11 листоп. – № 45. – С. 8.

34.	63.3(4УКР-4ІВА)	Ступ'як Є. Знайшли масове поховання жертв НКВД : [в с. Пшеничники Тисмен. р-ну] / Є. Ступ'як // Репортер. – 2011. – 26 трав. – № 21. – С. 5.
35.	94(477)	Удовенко Г. Чи дочекаються жертви політичних репресій справедливості? / Г. Удовенко // Голос України. – 2004. – 19 жовт. – № 195. – С. 6.
36.	63.3(4УКР) 623	Україна і процес формування тоталітарного режиму в СРСР // Історія України : посібник / О. Д. Бойко. – Київ : Академвидав, 2004. – С. 420-428.
37.	94(477)	Форсована індустріалізація. Масовий терор 30-х років // Історія України / В. В. Петровський, Л. О. Радченко, В. І. Семененко. – Харків : ВД " Школа", 2008. – С. 381-392.
38.	94(477) Ш24	Шаповал Ю. ЧК-ГПУ-НКВД в Україні: особи, факти, документи / Ю. Шаповал, В. Прмстайко, В. Золотарьов. – Київ : Абрикос, 1997. – 608 с.

39.	63.3(4УКР)	Шот М. "Ту ми ся тішиме і плачимо" : на Тернопілля відзначили 70-річчя примусового переселення лемків з їхніх споконвічних земель / М. Шот // Уряд. кур'єр. – 2015. - 5 серп. – № 141. – С. 3.
-----	------------	---

40.	63.3(4УКР) 623	Чорна С. Розстрілять ... на честь Жовтневої Революції : [у Сандармосі] / С. Чорна // Укр. слово. – 2016. – 2-15 листоп. – № 44-45. – С. 5.
-----	-------------------	---

Операція "Вісла"

41.	63.3(4УКР) 625	Горобець Х. "Вісла" донині бо- лить українцям / Х. Горобець // Уряд. кур'єр. – 2017. - 29 квіт. – № 81. – С. 5.
-----	-------------------	---

42.	63.3(4УКР) 625	Литвин М. Уроки операція "Вісла" : [депортація українців] / М. Литвин, А. Хахула // Дзеркало тижня. – 2017. - 28 квіт. - 12 трав. – № 16. – С. 15.
-----	-------------------	---

43.	94(477) "1921/1991"	Масові репресії радянського режиму проти населення Західної України. Операція "Вісла" // Історія України : навч. посіб. / О. Д. Бойко. – Київ : Академія, 2001. – С. 504-506. – Розд. 15.7.
-----	------------------------	--

44.	63.3(4УКР)6	<p>Мисик О. 60-та річниця акції "Вісла" та її наслідки для українців Польщі в контексті сьогодення / О. Мисик // Політика і час. – 2007. – № 4. – С. 36-40.</p>
-----	-------------	--

45.	63.3(4УКР)	<p>Мотика Г. Від Волині до акції "Вісла" / Г. Мотика // Пед. думка. – 2008. – № 4. – С. 24-27.</p>
-----	------------	---

46.	63.3(4УКР) 625	<p>Операція "Вісла" це наш спільний біль // Голос України. – 2017. - 29 квіт. – № 79. – С. 5.</p>
-----	-------------------	---

47.	63.3(4УКР) 624	<p>Середа В. Метою масових депортацій було прагнення вирішити українське питання: сторінки історії: операція "Вісла" / В. Середа ; [з головою об-ня товариств депорт. українців Закарпаття розмовляла Оксана Мельник] // Уряд. кур'єр. – 2012. - 3 лип. – № 115. – С. 11.</p>
-----	-------------------	--

48.	63.3(4УКР) 624	<p>Сизоненко О. Прорив за Віслу / О. Сизоненко // Голос України. – 2011. - 4 черв. – № 101. – С. 21.</p>
-----	-------------------	---

Ми пам'ятаємо, ми не забудемо !

49.	63.3(4УКР) 623	Гнаткевич Ю. Краса і печаль Соловків : [експедиція укр. політв'язнів] / Ю. Гнаткевич // Голос України. – 2013. – 25 січ. – № 16. – С. 14.
50.	94(477) Г82	Гривачевський, Б. Е. Листи з Соловків / Б. Е. Гривачевський. – Київ : Молодь, 1992. – 88 с.
51.	63.3(4УКР) 625	Липовецький С. "Західні українки" у сталінському ГУЛАГу / С. Липовецький // Дзеркало тижня. – 2016. – 15-21 жовт. – № 37. – С. 1, 15.
52.	63.3(4УКР) 62	Наумова Н. Соловки (1923-2003) / Н. Наумова // Слово України. – 2003. – 3-9 верес. – № 36. – С. 6.
53.	63.3(4УКР)6	Овсієнко В. Пам'яті Соловецького етапу / В. Овсієнко // Уряд. кур'єр. – 2007. – 2 листоп. – № 204. – С. 13.
54.	94(477) О-76	Остання адреса : (до 60-річчя соловецької трагедії) : в 3 т. Т. 1 / ред. А. Зінченко. – Київ : Сфера, 1997. – 325 с.

55.	821.161. 2.06	Саєнко В. Соловецька тема в науковій спадщині Наталії Кузякіної / В. Саєнко // Слово і час. – 2012. – № 8. – С. 66-74.
------------	------------------	---

56.	63.3(4УКР) 46	Стратілат М. Соловецький в'язень : [про остан. кошового Запороз. Січі Петра Калнишевського] / М. Стратілат // Чумац. шлях. – 2003. – № 5. – С. 6- 8.
------------	------------------	---

57.	63.3(4УКР)6	Чорномаз Б. Соловки: віч-на-віч / Б. Чорномаз // Укр. слово. – 2003. – 30 жовт. - 5 листоп. – № 44. – С. 12.
------------	-------------	---

58.	63.3(4УКР) 623	Шаповал Ю. Соловецька трагедія : [65 р. з часу розстрілів солов. в'язнів] // Дзеркало тижня - 2002. - 27 квіт. – С. 20
------------	-------------------	---

59.	63.3(4У КР)625	Шаповал Ю. Соловецька Україна / Ю. Шаповал // Слово Просвіти. – 2007. – 6 верес. – № 36. – С. 4. – Закінчення. Початок у №№ 33, 35.
------------	-------------------	--

Репресовані помертню

60.	83.3(4УКР)	Білокінь С. Микола Зеров / С. Білокінь // Літ. Україна. – 2013. – 25 квіт. – № 17. – С. 8-9.
61.	001(092)	Бурбан В. Майже забутий незбагненний Агатангел Кримський / В. Бурбан // Наука і суспільство. – 2006. – № 1-2. – С. 32-33.
62.	63.3(4УКР) -49	Вронська Т. В. Сталінські повторники : (на прикладі репресування письменниці Зінаїди Тулуб) / Т. В. Вронська // Укр. іст. журн. – 2016. – № 4. – С. 72-88.
63.	821.161.2 '06 Г85	Гриньків Г. Г. Політ в'язня / Г. Г. Гриньків. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2005. – 148 с. : іл.
64.	83.3(4УКР) 6	Дзюба І. Микола Хвильовий: "Азіатський ренесанс" і "психологічна Європа" / І. Дзюба // Дзеркало тижня. – 2005. – 15 жовт. – № 40. – С.13.
65.	63.50	Журавльова А. Її називали "Кобзарєва онука" (доля репресованого етнолога за архівними матеріалами) : [Софії Терещенко] / А. Журавльова // Нар. творчість та етнологія. – 2015. – № 3. – С. 91-105.

66.	94(477) K56	Коваль Р. Жага терпіння. Зеновій Красівський у долі українського народу / Р. Коваль, В. Рог. – Київ : Діокор, 2005. – 256 с. : іл.
67.	85	Кузик В. Дмитро Ревуцький - репресований помертвено / В. Кузик // Слово Просвіти. – 2006. - 13 квіт. – № 15. – С.10.
68.	63.3(4УКР) 623	Кушнеж Р. Невідомі факти з історії репресованих сімей Крушельницьких, Сказинських та Бачинських / Р. Кушнеж // Укр. іст. журн. – 2015. – № 1. – С. 57-68.
69.	74.03(4УКР) M28	Марочко В. Репресовані педагоги України: жертви політичного терору (1929-1941) / В. Марочко, Х. Гьотц. – Київ : Наук. світ, 2003. – 302 с.
70.	001(477) (092)	Матвеєва Л. Агатангел Кримський: роки і дні тяжких випробувань / Л. Матвеєва // Слово Просвіти. – 2006. - 4 трав. – № 18. – С.12.
71.	94(477)	Мельник Б. За часів репресій було знищено майже весь рід Старицьких / Б. Мельник // Освіта України. – 2003. - 4 листоп. – № 82. – С. 5.
72.	83.3(4УКР)6	Мовчан Р. Григорій Косинка: зблизька і на відстані / Р. Мовчан // Дивослово. – 2005. – № 10. – С. 18-23.

73.	83.3(4УКР)5	Поліщук В. Сергій Єфремов і Павло Филипович: паралелі на тлі часу : [до 140-річчя С. О. Єфремова та 125-річчя П. П. Филиповича] / В. Поліщук // Слово Просвіти. – 2016. – 6-12 жовт. – № 40. – С. 12.
------------	-------------	--

74.	001(092) (477)	Пріцак О. Українець тюркського походження Агатангел Кримський / О. Пріцак // Пам'ять століть. – 2008. – № 4. – С. 124-142.
------------	-------------------	---

75.	91.9:83 Р65	Розстріляне слово. Письменники Прикарпаття - жертви сталінських репресій : бібліогр. покажчик. – Івано-Франківськ : І.-Ф. ОУ НБ ім. І. Франка, 1992. – 20 с.
------------	----------------	--

76.	63.51(4УКР) -4	Сауляк Б. Невідома спадщина репресованого дослідника: стаття Якова Риженка "Українські скрині" / Б. Сауляк // Нар. творчість та етнологія. – 2016. – № 5. – С. 72-73.
------------	-------------------	--

77.	83.3(4УКР)6	Свербілова Т. Микола Гурович Куліш / Т. Свербілова // Дивослово. – 2012. – № 12. – С. 52-57.
------------	-------------	---

78.	63.3(4УКР) 623	Сидоренко Б. Дві долі з-під грифа "таємно" : [розстріляних органами НКВС П. Ф. Павлицева і П. П. Мазура] / Б. Сидоренко // Голос України. – 2016. – 25 берез. – № 54. – С. 11.
------------	-------------------	---

**І знов обвугленими сірниками
на сірих мурах сірі дні значу,
і без кінця топчу тюремний камінь
і туги напиваюсь досхоchu.
Напившись, запрягаю коні в шори
і доганяю молоді літа
лечу в далекі голубі простори
де розцвітала юність золота.**

**- Вернітєсь, - благаю, - хоч у гості!
- Не вернемось, - гукнуло з даліни.
Я на калиновім заплакав мості...
І знов побачив мури ці сумні,**

**і клаптик неба, розп'ятий на ґратах,
і нездріманне око у вовчку...
Ні, ні, на вороних уже не ґрати:
я в кам'янім, у кам'янім мішку.**

24.V.1937 Юрій Клен

Довідкове видання

Трагедія незнищенної волі

(ДО ДНЯ ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ
ПОЛІТИЧНИХ РЕПРЕСІЙ В УКРАЇНІ)

Бібліографічний рекомендаційний список літератури

Українською мовою

Упорядник

Н. М. Вільчинська

Редагування

Л. М. Локотош

Комп'ютерна верстка

Л. З. Костюк

Відповідальна за випуск

Я. А. Пилип